

פרשת בהר בחוקותי
תשפ"ו
- גליון 90 -

מעובד מתוך שעורי הרב יצחק שפירא
ראש ישיבת עוד יוסף חי

מעמקים

לקבלת העלון
מידי שבוע
התקשרו לר' זושא
052-7152642

26
∞

מדוע כל אחד צריך
לחשוב שהוא שפל רוח
יותר מכל אחד?

8
∞

מה הקשר בין
ספירת העומר
לפוסט טראומה?

5
∞

היחס למצוות
הקשורות
לתיקון החברה

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון באימייל מידי שבוע
shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון - ר' זושא דויטש
052.715.2642

אנו מזכירים שקיים פורום דיונים בנושאי
השיעורים, להצטרפות לפורום יש לשלוח
בקשה למייל המופיע למעלה

קו עדכונים על זמני ומיקומי השיעורים
02.313.0687

לשמיעת השיעורים בקול הלשון
073.371.8149

תוכן ענינים

- מעמיקים בפרשה
5 ..... סידור המציאות או רצון ה'?
- מעמיקים במועדים
8 ..... ספירת העומר - מאמונה מופשטת למציאות נפרדת (ב)
- מעמיקים באהבת ה'
20 ..... דבקות ואהבה (א)
- מעמיקים בצדיקים
26 ..... מה יש לי לתת?
- שו"ת ממעמקים
29 ..... תפלה בציבור מול כוונה.

יום א | 21:30

רח' הרב צבי יהודה 18
דירה 4 - ירושלים

לקבלת עדכונים על השיעורים
התקשר ליוסף חיים 053.724.6111
או בקו העדכונים 02.313.0687

השיעור השבועי

השיעור השבועי של הרב יצחק שפירא

אנו כיהודים, מאמינים שה' מהוה את העולם מאין ליש כל רגע מחדש. כאשר ה' מהווה את העולם מאין ליש, בעומק של המציאות הוא נמצא ונוכח כל הזמן. במעמקים של הנפש ושל הבריאה כולה הקב"ה שוכן, מחכה ומצפה שנחשוף ונגלה אותו. אם רק נעמיק מספיק בכל פרט, נוכל למצוא ולהרגיש את הקב"ה.

כיצד אנו עושים זאת? אם נאמץ את זווית ההסתכלות של ה' על העולם נגלה שהמציאות אינה כה אטומה, אלא כל כולה בעצם ביטוי של ה' במציאות שכביכול מרגישה נפרדת ממנו.

בחוברת שלפניכם ישנם מאמרים בחסידות בנגלה ובתורת הנפש. המאמרים לא מוגהים על ידי הרב, אך מנסים לשמור על הסגנון והעומק של שיעוריו. ההתבוננויות בדרך החסידות על נושאים שונים בתורתנו הקדושה מגלה עומק לפנינו מעומק, וחיבור חזק של התורה לחיים האישיים שלנו.

**אז קדימה, אתם מוזמנים לצלול איתנו...
למעמקים**

סידור המציאות או רצון ה'?

התורה מצווה אותנו לשבות בשבת ובשמיטה ולשחרר את העבדים ביובל. אבל אין הכוונה שהתורה מכוונית אותנו להיצמד לערכים האנושיים, אלא להידבק ברצון של ה'

כמה מהנושאים בפרשת בהר דומים מאוד לנושאים שמוזכרים בפרשת בחוקות: פרשת בהר מדברת על מכירת אדם ומכירת שדה, ופרשת בחוקות מדברת על הקדשת אדם והקדשת שדה. בפרשת בהר כתוב שבמכירת שדה צריך לחשב את השנים לפי היובל, ובפרשת בחוקות כתוב שבהקדשת שדה צריך לחשב את השנים לפי היובל; פרשת בהר אומרת שבשנת היובל השדה חוזרת למוכר, ופרשת בחוקות אומרת שבשנת היובל השדה חוזרת למקדיש;

אם כן, בפרשת בחוקות יש חזרה על הנושאים שבפרשת בהר, אלא שפרשת בהר מדברת על הנושאים הללו בהקשר של בין אדם לחברו, ובפרשת בחוקות ההקשר הוא בין אדם למקום.

כל הפרשיות של מכירת אדם ועבד שבפרשת בהר באים בהקשר של שמיטה ויובל. סופרים שבע שנים שבע פעמים ואז העבדים חוזרים לבתיהם והאדמות לבעליהן. אם כן, כל הנושאים מתחילת פרשת בהר ועד סוף פרשת בחוקות קשורים זה לזה, ולכאורה לא ברור למה התורה הפסיקה ביניהם בפרשת הברכות והקללות. למה פרשת הברכות והקללות לא באה בסוף פרשת בחוקות, לאחר שהתורה מסיימת לדבר על הנושאים שעליהם היא התחילה לדבר בפרשת בהר?

בנוסף לפרשת הברכות והקללות שמפסיקה בין פרשות מכירת אדם ושדה לפרשות הקדשת אדם ושדה, ישנם שני פסוקים נוספים שמפרידים ביניהם, בסוף פרשת בהר. "לא תעשו לכם אלילים... ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה. את מקדשי תיראו ושבתי תשמורו אני ה'".

מהי אבן משכית? רש"י מפרש שאבני משכית הם אבנים ששוטחים על הרצפה על מנת להשתחוות עליהן, אבנים שסוככים בהם על הרצפה, מלשון סך. אבל המפרשים האחרים (הרשב"ם ותרגום יונתן וראה רמב"ן לשמות כ, כב) מפרשים משכית מלשון ראייה, כמו "משכיות לבב", ראיית הלב (ראה במפרשים לתהלים עג, ז). אבן משכית היא אבן שעליה מצוירים ציורים שמושכים את העין להסתכל עליהם וליהנות מהם, והתורה מצווה אותנו לא לעשות כך אפילו לעבודת ה' (מחוץ למקדש).

מה הסיבה שהתורה מצווה אותנו לא להשתחוות לה' על אבנים מצויירות?

כאשר האדם משתחוה על אבן מצויירת הוא נתון בכך שהמציאות היא יפה, וגם בעיני ה' היא יפה, ולכן הוא קורא לה' לבוא אליה. הוא אומר לה' שהמציאות היא כל כך יפה ונאה ומסודרת, ולכן ה' ישמח לבוא אליה.

לעומת זאת כאשר האדם משתחוה במקדש, בבית של ה', הוא לא צריך להיות נתון בכך שהמציאות היא יפה, אלא בכך שהמציאות היא כלי לבטא את רצונו של ה'.

◆ **שמיטה שבת ומקדש**

כאשר קוראים את פרשת בהר אפשר להבין שהתורה מצווה את האדם לשים לב עד כמה המציאות היא יפה וטובה. האדמה היא טובה, ולכן על האדם לא להשתלט עליה, והאנשים הם טובים, ולכן על האדם לא להשתלט עליהם וכדומה.

לכן התורה סיימה את פרשת בהר עם הציווי שלא לעשות אבן משכית. האדם מצווה שלא להיות נתון בכך שהמציאות היא טובה, וגם בעיני ה' היא טובה, ולכן הוא מצווה אותנו מצוות כמו שמיטה ויובל ופרשת עבד עברי וכו'. אלא ה' רוצה שהמציאות תהיה טובה ויפה כדי שהיא תוכל להיות כלי לרצונו, וזוהי המשמעות הפנימית של המצוות שבין האדם לקרקע ובין האדם לחברו.

וכפי שהכתוב אומר "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים". הסיבה שהתורה מצווה את פרשת עבד עברי היא כי האדם הוא כלי לעשות

את רצונו של ה', ולכן אסור להשתלט עליו. והאדמה עצמה היא גם כלי לרצונו של ה', ולכן אסור להשתלט עליה. וכל המצוות שבין אדם לחברו ונוגעות בעניינים 'אנושיים' כמו מקח וממכר - כולם באו לבטא את מה שהאדם והחברה הם כלי לרצונו של ה'.

לכן אומר הכתוב בסוף פרשת בהר "את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו". גם בשבת האדם יכול לשבות בגלל שהוא נתון בכך שהשבתה היא דבר יפה, אבל התורה אומרת "את שבתותי תשמורו" - על האדם להיות נתון בכך שהשבתה היא השבתה של ה', ולא בכך ששבתה היא יפה מצד עצמה.

לכן הכתוב מסמיך את שמירת השבת ליראת המקדש. במקדש אנחנו נמצאים בבית של ה', כביכול, והביטוי של זה הוא יראה. כאשר האדם נמצא במקדש אסור לו לשכוח שהוא נמצא במקדש ולהתנהג כאילו הוא לא במקדש. וגם כאשר האדם לא נמצא במקדש, עליו להיות נתון בכך שהעיקר והמרכז הוא המקדש. על האדם לא להיות נתון בכך שהמציאות היא יפה, וממילא אפשר להתפלל אל ה' על אבנים יפות בכל מקום, אלא להיות נתון בכך שהעיקר זה המקדש, כלומר מה שהמציאות היא כלי לרצונו של ה'.

◆ כל המצוות כרצון ה'

מיד לאחר מכן ממשיך הכתוב ואומר "אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם". לא רק את השבת והמקדש עושים כמצווה של ה', אלא את כל המצוות אנחנו עושים כחוקים ומצוות של ה', ולא מחפשים להיות נתונים ביופי של המציאות מצד עצמה.

לאחר שהתורה מסבירה את כל זאת, היא עוברת לדיני הקדש. כל מה שהתורה אמרה לאדם לעשות כחלק ממצוות שבין אדם לחברו, היא אומרת לו לעשות גם כמצוות שבין אדם למקום. שכן גם בענייני המסחר והמקח והממכר על האדם לא להיות נתון בכך שהמציאות מסודרת ויפה מצד עצמה, אלא בכך שהיא כלי לרצון ה'.

ספירת העומר – מאמונה מופשטת למציאות נפרדת (ב)

בחלקו הראשון של המאמר (שהתפרסם בגליון 88 אחרי מות קדשים) דובר על הקושי שבמצוות ספירת העומר הנחוות כמשימה חסרת תוכן של הכרזת עובדה סתמית. כדי להבין מה עניינה, עסקנו בכך שבליל הסדר אנו מביאים לידי ביטוי את האמונה הכי מופשטת שלנו. האמונה בטהרתה כפי שהיא ללא התורה והמצוות (שקשורים למתן תורה שיבוא בסיום ימי הספירה) הרי היא מופשטת ועיוורת, האמונה כפי שהיא מצד עצמה היא מנתקת את האדם מהמציאות ולא משאירה שום מקום לאישיות שלו. אך מיד לאחר ליל הסדר אנו מצווים להקריב את קרבן העומר המסמל ירידה אל המציאות הנפרדת ואל הנפש הבהמית, למדנו שבציווי זה ה' אומר לנו שהוא רוצה שנבוא אליו עם כל האישיות שלנו, ושהוא מעוניין דווקא בכך שיש לנו אישיות נפרדת בעלת בחירה לעצמה שאינה נסחפת אחריו בעיניים עצומות. ודיברנו על כך שבספירת העומר אנו סופרים לציווי הזה, ועושים בכך עניין מהעובדה שה' אוהב את החלק הנמוך הזה שלנו על מורכבותו, ולאחר שבמשך שבעה שבועות אנו מפרטים את אהבה זו ומחלחלים אותה בכל חלקי האישיות שלנו אנו כבר מוכנים לקבל את התורה בחג השבועות.

בחלקים הבאים נמשיך להתבונן בכוונה זו של ספירת העומר, ונרחיב בנקודות שבחלק הקודם פחות התמקדנו בהם.

חלק ב' – לשים לב לפער בין האמונה למציאות

◆ הפער שבין פסח לספירת העומר

בליל הסדר אנו מביאים לידי ביטוי את הרצון שלנו להסחף אחרי ה' ולהיות לגמרי חלק ממנו, אך ביום שאחרי פסח אנו כבר תופסים כמה שאנו נפרדים ממנו ויש לנו

מציאות לעצמינו. מעבר זה מעורר בנפש שתי תנועות הפוכות*: תנועה אחת היא שאמנם היה לי פעם גילוי אלוקות אבל ככל שעובר הזמן ומתרחקים מפסח הגילוי נחלש ונעשה רחוק ממני; ותנועה שניה היא שאמנם היום שאחרי היה חוויה קשה שהרגשתי פתאום נפרד מה', אך אני מתעקש עוד יום ועוד יום לומר ולהחזיק שמה שהיה הוא אמיתי ומשמעותי, וכמה זמן שיעבור לא ישכיח ממני את החוויה הזו (במידה מסוימת ניתן לומר ששתי תנועות אלו הם הקונפליקט של חיי היהודי).

ביום הראשון של הספירה הדגשתי את העובדה שיש לי מציאות נפרדת, ומאז והלאה אני לא עובר על זה בלי לשים לב, כשאני סופר כמה ימים עברו אני מתכוון לומר שהיום הזה הוא משמעותי בגלל שיש לו שייכות עם היום שהיה לפני כן וכך ימים. בכך אני מדגיש שגם אם אני אתרחק עוד ועוד ועוד אני עדיין ארגיש שהתרחקתי, ועדיין הריחוק יכאב לי.

יש כאן שני צדדים. מצד אחד זה היה משהו מאוד חזק שמגיע מלמעלה ולא נובע מתוכי בכלל, ומצד שני זה נחקק בתוכי בצורה כזאת שזה לגמרי חלק ממני עד שאני לא יכול לוותר עליו. ככל שהרושם של מה שהיה בליל הסדר יורד, כך מתקבע ומתחזק אצלי חזק יותר שזה משהו שאני לא יכול ולא רוצה להשתחרר ממנו.² זה משהו שאני הולך עליו בצורה עיוורת, וזהו. זה משהו שאני אומר "אני חייב אותו, אין לי חיים אחרים בלעדיו", אין לזה תחליפים, אין דבר כזה לוותר עליו.

יוצא א"כ שהחשיבות של ספירת העומר היא דווקא בכך שלזמן שעובר אין כל משמעות מלבד זה שהוא עבר. באמת מהות הספירה היא להגיד שאין לי כלום ביד, אבל מצד שני לפני כן וכך ימים היה ליל הסדר, או יותר נכון לפני כן וכך ימים הבנתי שאני וליל הסדר לא מספיק הולכים ביחד, יש את האמונה בה' שהיא הכל ואני נפרד ממנה.

◆ תופעות דומות מהחיים הפשוטים

אם רוצים לתת לעניין הזה דוגמא מתופעה שאנחנו מכירים, ניתן לדמות זאת לאדם שעבר טראומה. אדם שעבר טראומה קשה, הוא לאורך שנים חווה כאילו הוא

א. אדמו"ר הזקן (לקו"ת ש"ש ב"ה "ולהבין עניין מדלג על ההרים") מסביר בכך את הטעם שקרבן העומר היה כפול. כמו שכתוב לגבי הכבש הבא עם העומר (ויקרא כג ג) "ומנחתו שני עשרונים" (וכמו שפרש רש"י שם "כפולה היתה", וכפי שמדגישה המשנה במנחות פט: "הכבש הבא עם העומר, אף על פי שמנחתו כפולה, לא היו נסכיו כפולין").

ב. כל העניין של העומר זה הרשימו. בהתחלה מגיע משהו גדול אבל העיקר זה איזה רשימו נשאר מזה, איזה תוצאה תהיה לזה בתוך המציאות. לכן בכוונות של האר"י ניתן לראות שהיום בו נכנס כל הרשימו זהו היום השישי של הספירה שהוא בעצם שביעי של פסח. עושים יום טוב דווקא מהיום שנכנס הרשימו (ובהמשך תחת הכותרת "לספור ימים ולספור שבועות": נראה כיצד עניין זה קשור בתוכן של שביעי של פסח). ביום השביעי של הספירה נכנס הכל אבל את זה לא חוגגים. משחזרים לאט לאט את מה שהיה בליל הסדר. עד שמגיעים לרשימו של מה שהיה, ומזה עושים יום טוב.

נמצא באותו היום שהאירוע הקשה התרחש. כך אדם מרגיש ביום הראשון של חול המועד, היום שממנו מתחילה ספירת העומר, הוא פשוט תקוע ביום הזה ולא זז ממנו. אומרים לו "תחיה, תתקדם, יש הרבה מה לעשות בחיים", הוא אומר "לא! החיים נעצרו. מהרגע שהבנתי בליל הסדר שיש גילוי אלקות והבנתי שאני לא לגמרי במקום הזה, אין לי דרך להיות קשור לקב"ה, אני מרוחק ממנו בעצם - אני לא מתקדם לשום מקום". אמנם עדיין יש קצת אור, יש עדיין רושם מליל הסדר - אלו ששת ימי החג, אבל כבר ביום הראשון לעומר הבנתי שהעסק במשבר, מהיום הראשון של חול המועד אני חווה התרסקות - אני מבין שאי אפשר ללכת על האמונה עד הסוף כיוון שבסופו של דבר אני חי במציאות שהיא נפרדת, והפער בין המציאות לאמונה אינו ניתן לגישור. וכפי שהסברנו כמה פעמים^ג טראומה היא מצב של פער ופיצול פנימי, בו האדם מבין שהוא אמור לחיות במקום אחד בעודו מרגיש וחי בפועל במקום אחר, ושני המקומות הללו אינם זהים.

אפשר לתת דוגמא יותר עדינה: כתוב שפסח הוא זמן של קידושין, ושבעות הוא יום חתונתו (ראה לדוגמא תורת חיים פרשת יתרו עמוד רנה). הזמן של האירוסין הוא זמן מתוח - מצד אחד כבר יש קשר גמור בין האיש והאישה, אבל מצד שני אין לקשר ביניהם שום ביטוי בחיים.

בדוגמא הזו הדגש הוא על הנקודה שהראש נמצא במקום אחד, אבל חיים במציאות אחרת. היתרון בדוגמא של הטראומה הוא שמודגש שאני לא יודע איך לצאת מהמצב המתוח ולכן אני גם לא יכול ולא רוצה להמשיך הלאה, אני תקוע, ודרך זה שאני תקוע אני בעצם אוחז באמונה שהייתה לי.

כשמדברים בענייני פוליטיקה כולם מבינים, אז נמחיש בצורה הכי פשוטה: למה כולם שונאים את חב"ד? כי חב"ד אומרים שאין עולם ואין עוד מלבדו וזהו, ובמציאות בשטח יש עולם. לפי התפיסה הזו ביום ראשון של פסח אומרים "אין עוד מלבדו" וביום השני אומרים "היה נחמד אבל יש עולם בסופו של דבר...", להגיד שבאמת אין עוד מלבדו לא ניתן, וגם להגיד שאין עולם אנחנו לא מוכנים. אנחנו תקועים, אנחנו לא נמצאים לא פה ולא שם.^ד

ג. בשיעורים על טיפול בטראומה (מופיעים בקול הלשון). ולאחרונה הוסבר בקצרה בגליון 84 במדור 'מעמקים בנפש'.
ד. הגמרא בנדרים (טט): אומרת על רבי יהודה שאחרי ששתה את הד' כוסות בליל הסדר הוא היה צריך להחזיק את הראש עד שבעות, כאב לו הראש מזה. הוא היה בטראומה כמו שאמרנו. בפסח הוא שתה ואמר 'אין עוד מלבדו'. ונשאר תקוע עד שבעות.

♦ לתפוס את האמונה באמת

הכי היינו רוצים לומר שאחרי פסח אנחנו שייכים לאמונה, שייכים לה, אבל ספירת העומר אומרת לנו שלא זה מה שצריך ללכת איתו אחרי החג - אלא דווקא התחושה שאני מפוצל ולא יכול להחזיק את שתי הקצוות יחד היא זו שמלווה אותי. להגיד שהאמונה לגמרי מנותקת מהחיים והחיים לגמרי מנותקים מהאמונה - זה ספירת העומר. כשהולכים עם זה מרוויחים שלא פוגמים באמונה. כי מי שמחזיק את האמונה בתוך המציאות בלי לשים לב לסתירה - האמונה שלו פגומה, כנראה הוא לא לגמרי מאמין. אבל מי ששם לב לסתירה שאני או במציאות או באמונה לא פוגם באמונה כיוון שמצד האמונה הוא מאמין לגמרי, אבל באמת זה לא קל, האישיות שלי סותרת את האמונה ויש מתח.

היה אפשר לחשוב שעיקר מה שצריך להעסיק אותי הוא להחזיק כמה שיותר את פסח, את ליל הסדר, את ה"מיכלא דמהימנותא" - זה אמנם נכון לגבי ששת הימים הבאים של פסח בהם לא אוכלים חמץ ולא עושים מלאכה, אבל כאשר אני סופר ספירת העומר (גם בימים האלו עצמם של פסח, ובוודאי בימים שלאחריו בהם כבר אוכלים חמץ ומותרים במלאכה) אני שם דגש על כך שאני מפוצל לגמרי. אם אני לא שם לב לפיצול אני מפסיד, אני רוצה לתפוס את האמונה אך היא בורחת לי. אני לא יכול לתפוס אותה כמו שהיא, כי בסופו של דבר יש גם חיים. הדרך היחידה לשמור את האמונה היא קודם כל לשים לב כמה האמונה מנתקת אותי מהחיים וכמה החיים מנתקים אותי מהאמונה.

♦ תיקון המידות בספירת העומר

בכתבי האר"י ישנם המון כוונות לכל יום ויום בספירת העומר (כ-13 מערכות שונות), אם עושים הכללה אפשר לחלק את כל הכוונות שלו לכוונות של מוחין ולכוונות של מדות, יש מה שזה עושה למוחין ויש מה שזה עושה למידות (כאשר אנו סופרים בפה אנחנו מכוונים את הספירות של המידות, אבל הכוונות של המוחין לא מחוברות דווקא לזמן סופרים בפה, אלא הם בכללות היום). מה שזה עושה למוחין קשור למה שאני מבין מה הקב"ה רוצה לחנך אותי ולהגיד לי, ומה שזה עושה למידות באופן פשוט קשור למה שדיברנו על כך שאני מרגיש תקוע.

כשמדברים על תיקון המידות בספירת העומר בד"כ מדברים כמו בעלי מוסר. לדוגמה בספירת החסד - אומרים "לא עשיתי מספיק חסד, וצריך לתקן, אני אתן יותר צדקה". כל מה שאמרנו בוודאי יורד גם למקום המעשי הזה, אבל אני רוצה שנשים לב איך זה יורד - למה אדם לא נותן מספיק צדקה? הסיבה שהאדם

לא נותן מספיק צדקה היא כי הוא לא הולך על הקב"ה עד הסוף. אם היית באמת כמו שמתואר ביציאת מצרים "חסד נעוריך, אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר"^ה אז הייתי בקלות נותן את כל הבית שלי, אני הרי לא צריך כלום, אם יש לי דירה נמכור אותה וניתן למי שצריך, וגמרנו. ניפטר מכל מה שיש לי, אני חי תלוש לגמרי. אם נניח החלטתי בחסד שבחסד להתחזק ובמקום שקל אחד לתת אלף שקלים לצדקה - אני עדיין לא יוצא מהגבול שלי, אני עדיין מרגיש תקוע.

◆ כוונת ספירת העומר השווה לכל נפש

כשאני סופר ספירת העומר ואני רוצה 'לכוון' טוב, אני צריך לשים המון דגש על כך שאני מפוצל. זו כוונה שכל אחד יכול לכוון עם רגש פשוט ולפי הניואנסים שלו, הרגש הזה מאוד זמין לנו, לא צריך להתאמץ כדי להגיע אליו. באמת עלינו לא לברוח או להדחיק את החוסר בתוכן, ולהיפך - תחושת החוסר היא בעצמה העניין, ספירת העומר היא ההרגשה שאני תקוע, אני מפוצל ולא יודע לתווך בין חלקי האישיות שלי וממילא אני תקוע במקום ולא זו, זה תוכן הספירה - עובר עוד יום ועוד יום ואני נשאר באותו מקום.

הספירה היא מאכל בהמה, וכדי לספור טוב צריך להיות עם הרבה שפלות, ואז זה נוגע. אם מנסים לספור יותר מדאי גבוה אז הרבה פעמים זה יוצא פחות נוגע, אך אם סופרים את הפער העצום שיש בין האמונה החזקה והסוחפת לבין החיים שלנו זה מייצר געגוע מאוד גדול למתן תורה, געגוע שתהיה לנו תקשורת עם האמונה שלנו.

כאשר מגיעים לימים האחרונים של הספירה שמים לב שזהו פער שלא ניתן לגישור. זו ההכנה למתן תורה - להרגיש שיש כאן פער שלא ניתן לגישור. הגעגוע הזה זו הגדילה של הנפש הבהמית שמרגישה את ההזדקקות שלה לנפש האלקית. כמה שהיא רואה שבגילוי אלקות יש חיות ובמציאות שלה יש רק רצון לחיות כך היא נעשית כלי יותר טוב.

ה. וכפי שזכר בתחילת החלק הראשון (שהודפס בגליון 88).

אבל אחרי זה מגיע שבועות, ואנחנו מקבלים את התורה שאומרת שזה לא רק איזה געגוע אלא אפשר גם שהאמונה תיכנס בתוך הדעת שלנו, בתוך ההשגה שלנו. וכפי שיתבאר בע"ה בשבוע הבא.

חלק ג' – המתקת הדינים בספירת העומר

ידועים דברי האר"י הקדוש שימי הספירה קשורים לדינים וגבורות, הם ימים מתוחים, ימים של השתוקקות בלי רוויה, אלו לא ימים של חסדים¹, החסדים מגיעים רק אחרי כן, בחג שבועות. עניין זה קשור למה שביארנו קודם (בחלק ב' של המאמר, הנדפס בגליון זה) שעניין הספירה היא להדגיש כמה שאנחנו תקועים, שאנחנו חיים בסוג של טראומה, שמצד אחד אני מבין בפנים שאני צריך להיות מואר באור אלקי, ומצד שני במציאות אני חי באופן מנותק לגמרי, ואין שום תיווך ביניהם.

♦ להמתיק את הדינים בתענוג של ה'

אמנם, ספירת העומר אינה רק ביטוי ספונטני של תחושת התקיעות שלנו, אלא היא מצווה שה' מצווה אותנו. כשאנו מתבוננים בעובדה זו ושמים לב שהקב"ה בעצמו מבקש מאיתנו לבטא את התקיעות ולהיות מודעים לה - אנחנו מבינים שיש לו תענוג מההתעקשות שלנו להישאר נאמנים לאמונה שהתגלתה לנו בליל הסדר. הוא רואה את המצב בו אנו נמצאים ואת חוסר הרצון שלנו להשלים עם המצב ואומר לנו "אני נהנה מכך שאתם מרגישים תקועים, אז תגידו את זה כל יום".

דווקא התקיעות הזו, הקושי להתנתק מהאמונה שבתוכנו למרות המציאות הבהמית שלנו, היא זו שגורמת לקב"ה הנאה גדולה. הקשר שלנו אליו, שמסרב להיפרד ולהיעלם, מתבטא בתקיעות הזו. אם לא היינו תקועים, מה שהיה קורה זה שמיד אחרי ליל הסדר כשכל האור הגדול נעלם לנו, היינו פשוט ממשיכים הלאה בחיים כאילו לא היה שום דבר. בעיניים של הקב"ה התקיעות הזאת נראית נפלא, כי בעצם אנחנו תקועים אצלו, אנחנו לא מצליחים להשתחרר ממנו. ממצרים יצאנו, אבל מהקב"ה לא יצאנו. זה שאנחנו מרגישים תקועים אצל הקב"ה זה טראומה רצינית, טראומה טובה.

לכן, הקב"ה מבקש מאיתנו לא רק לחוות את התקיעות הזו, אלא ממש לבטא אותה מדי יום בספירה של העומר. הוא מבקש שנזכיר את הפער הזה, שנחווה אותו

1. כל הספירה, גם כשסופרים חסד שבחסד, גבורה שבחסד, וכי' או כל הכוונות האחרות - מסביר האר"י שהכל שייך באמת לגבורות ולא לחסדים.

ונחייה אותנו, כי בעומק - הוא רואה בכך ביטוי לקשר האמיתי והבלתי ניתן לערעור בינינו.

כשאנו מתבוננים בהנאה האינסופית של הקב"ה ממצבינו, פתאום מתקבלת פרספקטיבה חדשה על תחושת התקיעות שלנו. במקום לשקוע בפער הבלתי ניתן לגישור שבנפשנו, אנו יכולים להתמלא בתענוג שהוא מוצא בנו. לפי זה, ספירת העומר היא לא רק ביטוי למצב הקשה בו אנו נמצאים, אלא היא גם הדרך להמתיק אותו.

כשהקב"ה נהנה מכך שאנו תקועים זה ממתיק את התקיעות של הימים האלה. זה שאנחנו מרגישים תקועים אצל הקב"ה זו טראומה רצינית, אך זו טראומה טובה. זה שאני מרגיש שהחיים שלי בעייתיים ואני לא מצליח לחיות את החיים והקב"ה אומר "אני רוצה שתשים לב לכך שזה מה שקורה לך ואני נהנה מהתשומת לב שלך" זה ממתיק את התחושה הזו, אני באמת תקוע אבל הקב"ה נהנה מכך שאני תקוע.

אם כן אפשר לחלק את החוויה הזאת של התקיעות לשני חלקים: יש את מה שאני מרגיש שאני לא יכול להחזיק את שני הדברים ביחד, אם אני אנסה להחזיק את שניהם ביחד אני אפגום את האמונה ולכן אני רוצה להגיד שאי אפשר להחזיק את שניהם ביחד (כפי שהארכנו בחלק הקודם). ויש צד שאני מסתכל איך הקב"ה מסתכל על כך שאני תקוע ואני שם לב שהקב"ה נהנה מזה ואפילו אומר לי לברך על זה. לברך זה גם להגיד שאני באמת תקוע והוא באמת מבסוט מזה, זה נותן לזה תוקף. אני אמשך להיות תקוע עוד הרבה זמן. ואני נהנה מכל רגע.¹

עכשיו אני יכול לכוון כבר שתי כוונות מאוד יפות: כוונה אחת היא שאני תקוע, וכוונה שניה היא שהקב"ה מאוד נהנה מזה. הכוונות האלו הם כוונות שאני יכול לכוון שיהיו נוגעות ללב. זה משהו פשוט שקורה בתוכי. שהאמונה לא מסתדרת לי עם החיים, ושהקב"ה נהנה מזה שזה לא מסתדר.

חלק ד' - לספור ימים ולספור שבועות

חז"ל (מנחות סו.) לומדים מהפסוקים שמצווה מהתורה למנות גם את הימים ("חמישים יום") וגם את השבועות ("שבע שבתות"). נסביר את הכוונה בזה לפי דברינו:

1. אם נשים לב בעצם נוצר לנו כאן פיצול חדש: קודם הייתי מפוצל בין 'אין עוד מלבדו' ל'יש עולם'. ועכשיו אני מפוצל פיצול יותר מתוק, מצד אחד יש את החוויה של הטראומה בין אין עוד מלבדו ל'יש עולם ומצד שני יש את זה שהקב"ה מבסוט מזה.

לספור ימים זה לספור בלי גבול, הרי אין סוף למספרים, וכמו שספרתי "יום אחד" ו"שני ימים" אני יכול גם לספור "מאה ימים" ו"אלף ימים" ואף פעם לא לגמור עם זה - זאת אומרת שאני תקוע עוד יום ועוד יום ואין לזה סוף; אבל התורה אומרת "שבע שבתות תמימות תהינה", השבועות מתחמים את הימים לסדר (יש כאן מבנה גמור ומסודר של שבע שבועות של שבע ימים, לא פחות ולא יותר). אנחנו מצד אחד אומרים שאנחנו תקועים ולא רואים לזה סוף - "תספרו חמישים יום", אבל מצד שני כן עושים לזה גבול וסדר - "שבעה שבועות תספר לך".

לפי זה, בתחילת ספירת העומר כל עוד אנחנו סופרים רק את הימים (שזה בעצם כל ימי הפסח, עד שביעי של פסח, כולל שש"פ) - מתקבע אצלנו חזק החלק הראשון, מכניסים חזק לתודעה שאין דבר כזה לצאת מהתקיעות, כאילו זה חייו של היהודי. עד שבשביעי של פסח האמונה שהייתה לגמרי למעלה כבר התקבעה לגמרי בתוך המציאות (ראה בהערה 2). מה שעושה שעכשיו לא משנה כמה ימים אני אמנה, עוד יום ועוד יום ועוד יום, דבר אחד ברור - זה אף פעם לא יגמר, האמונה לא תזוז (אמנם גם המציאות לא כל כך זזה, אבל גם האמונה לא).

בעצם בשביעי של פסח התחדשה ההמתקה. עברנו פיצול, גילינו כמה ה' שמח בשניות שלנו. עד שביעי של פסח אמנם שמנו לב לסתירה אבל הרגשנו לא בסדר ולא קיבלנו עליה אישור. בשביעי של פסח הקב"ה אומר לנו "זה בסדר, ככה המערכת בנויה, אתה באמת מפוצל ואני שמח שאתה שם לב לפיצול הזה". בשביעי של פסח עם ישראל מתקרב לים, ויש לפניו ניגודים בין העובדה ש"אין עוד מלבדו" לבין המציאות הממשית, יש סתירה בין הים ("עלמא דאתכסיא", כמבואר בקבלה ובחסידות בדרושי שביעי של פסח) לבין היבשה ("עלמא דאתגליא". כמבואר שם)¹, עם ישראל צועק לה'

1. [וראה במאמר ד"ה לוייתן תשי"ב: דהנה, ברואים שבים אינם נפרדים ממקורם (ראה גם ביאורי הוהר לאדמו"ר האמצעי בשלח מב, ג ואל"ך, ובכ"מ. שער האמונה לאדמו"ר האמצעי פני"ב (פד, א),). שהרי כיון שעולים ליבשה (ישוצאים מן הים. מקור חיותם) מיד מתים (ע"ז ג; וראה ברכות סא), ומובלעים תמיד במקורם. ולא זו בלבד שכשנפרדים ממקור חיותם הם מתים, וכל מציאותם היא רק בהיותם בתוך מקורם, אלא עוד זאת, שגם כאשר נמצאים במציאות בתוך מקורם, אינם מציאות בפני עצמם כלל, אלא כל מציאותם היא מקור חיותם, וכמבואר במ"א (סה"מ תרס"ב ע' שנב) בטעם דעת רשב"ג (מקוואות ו ז) דכל שבים אינו חוצץ, דהגם שהם ברואים שבים, היינו שיש כאן איזו מציאות שנבראה מן המים, מ"מ כל מציאותם היא המים עצמם, ולכן אין חוצצים. משא"כ הברואים שביבשה, הרי אף שהכל הי' מן העפר, היינו שהעפר הוא מקורם, מ"מ יכולים להיות נפרדים ממקורם לפי שעה, שיכולים להיות לפי שעה באויר, וגם כשנמצאים על האדמה אין הם חלק ממציות העפר, אלא הם מציאות בפ"ע, ובדוגמת זה הוא ההפרש בין הנשמות דעלמא דאתכסיא והנשמות דעלמא דאתגליא, שהנשמות דעלמא דאתכסיא הם מובלעים תמיד במקורם, היינו שמרגישים תמיד את מקורם וכל מציאותם היא מציאות המקור, משא"כ הנשמות דעלמא דאתגליא, אף שמכבינים ומשיגים שכל מציאותם היא מצד המקור, מ"מ אינם בביטול במציאותם].

על הסתירה הזאת, וה' אומר "מה תצעק אלי", אין צורך לצעוק, הכל בסדר, אפשר לחיות בתוך הניגודיות הזאת, אפשר לעבור "בתוך הים ביבשה".

ככל שמתקדמים להמתקה, מצד אחד מבינים שהשניות היא בעייתית ומצד שני האמונה מתקבעת יותר במציאות. מצד אחד יש לי בעיות בחיים ומצד שני אני יכול לדבר עם הקב"ה על הבעיות. הבעיות רודפות אחריי - לפעמים אני ארצה לחזור למצריים (ראה שמות יד י-ג), שיהיה רק עולם וזהו. אבל הדיבור עם הקב"ה בונה את זה שיש חיים (ראה הרחבה על כך במדור על שביעי של פסח שבחוברת 'עת דודים').

חלק ה' - מתן תורה - חיים בתענוג של ה'

כל התהליך הזה של ספירת העומר מוביל אותנו אל ההכנה לחג השבועות - הרגע שבו ניתנת לנו התורה. לאחר חמישים ימים שבהם אנו מתמודדים עם התקיעות שלנו, עם הפיצול האדיר בתוך נפשנו, ולאחר שהבנו שרק התענוג של הקב"ה מאיתנו מסוגל למלא אותנו באמת - עכשיו אנו בשלים לקבל את התורה.

התורה כולה היא חיים של התענוג של ה', וכמו שכתוב "וְהָלַחַת מֵעֵשָׂה אֱלֹקִים הֶמְהָ" (שמות לב, טו) "כאדם האומר לחבירו כל עסקיו של פלוני במלאכה פלונית, כך כל שעשועיו של הקב"ה בתורה" (רש"י שם). כאשר הקב"ה מעניק לנו את התורה, הוא משתף אותנו במה שמענג אותו באמת. הוא מזמין אותנו להצטרף לחיים שמתמלאים בתענוג שלו. ספירת העומר מובילה אותנו צעד אחר צעד להכרה שאנחנו, בפני עצמנו, תקועים. אבל בתוך התקיעות הזו, אנו לומדים שהעיקר זה התענוג שלו. וכשחג השבועות מגיע, הקב"ה מעניק לנו את התורה - את האפשרות לחיות חיים מלאים, שכל כולם הם חיים של התענוג האלוני.

בחג השבועות ה' נתן לנו במתנה את היכולת להסתכל על עצמינו כמו שה' מסתכל עלינו. מצד ה' האדם הוא חלק ממנו, חלק אלוק ממעל ממש, וה' גילה זאת לאדם

ט. שמות יד טו

י. וראה במבואר בסוף החוברת 'עת דודים' אודות קריעת ים סוף.

יא. ראה בירושלמי סנהדרין ז יג שעיקר הנס של קריעת ים סוף הוא היכולת ללכת ביבשה בתוך הים. גם לאחר שהקב"ה עשה את הנס עדיין זה לא שכבר אין סתירה בין האמונה לבין המציאות. הוא היה צריך 'לקרוע' את המציאות כדי לגשר על הפער. מה שהתחדש הוא שבכל פעם שאני מרגיש תקוע אני יכול לבוא לקב"ה ולדבר איתו. זה כמו שזה נראה היום, אם בן אדם חולה, והוא צריך לדבר עם הקב"ה, לכאורה היה צריך להיות שהוא יתפלל אל הקב"ה ויתרפא. אלא שלפעמים צריך לבכות להתחנן. למה? הקב"ה נהנה...

הגמרא אומרת (סוטה ב.) "קשין לזווג כקריעת ים סוף", למי היה קשה בקריעת ים סוף? אפשר להגיד שהיה קשה לקב"ה ואפשר להגיד שהיה קשה לנו. אבל באמת העניין הוא שזה אותו קושי. קשה לקב"ה שיהיה לנו קשה וגם לנו קשה כשקשה. אבל הקב"ה אומר, בכל זאת טוב שזה ככה. הוא בשותפות איתנו באמת, "עמו אנכי בצרה". הקב"ה לא אומר שאין צרה - יש צרה, יש תפילה ויש אמונה ונראה מה יהיה (עניין זה גם מסביר מה הקשר בין זיווג לקריעת ים סוף ואכמ"ל).

בתורה. כאשר יהודי מקיים את מצוות התורה הוא נראה כמו שה' רוצה אותו. ה' רוצה שהוא יחיה וייראה בצורה מסויימת, וכך הוא אכן נראה.

אם ה' לא היה נותן את התורה היינו עד היום סופרים מהיום שאחרי יציאת מצרים, היינו 'סוחבים' (כמו שאומרים היום) עוד יום ועוד יום, ולא יוצאים מזה. אחרי ש-מ"ט ימים אנחנו מבינים שאנחנו מצד עצמינו תקועים ושהעיקר שה' נהנה מזה - ה' נותן לנו את התורה ורוצה שגם אנחנו נהנה² ממה שהוא נהנה³.

תרי"ג מצוות הם איך שהקב"ה נוכח בתוך החיים שלנו. סתם כך האמונה שלנו בה' מנותקת מהחיים שלנו, והחיים שלנו מנותקים מהאמונה, לא הולך ביחד. אבל התורה והמצוות הם אמונה שנמצאת בתוך החיים. במתן תורה הקב"ה אומר: אני לא רוצה רק לדבר איתך רק על הצרות שלך, אלא גם על איך אתה מנהל את החיים שלך.

◆ דווקא על ידי הספירה

על מנת להבין מדוע דווקא תהליך זה של 'דינים' וההרגשה שאנו תקועים הוא זה שמאפשר לנו לקבל את התורה באמת, ניתן לעניין זה דוגמא פשוטה מעבודת ה' היומיומית שלנו:

כולנו יוצאים ממצרים פעמים רבות. הכוונה היא שאנו שקועים בענייני העולם הזה ופתאום אנו 'נדבקים' ומתלהבים על מצוה מסויימת או עניין מסויים בעבודת ה'. כאשר באמצע החיים משהו בקדושה סוחף אותנו זו יציאת מצרים וה'גילוי שכינה' שבנפש.

מה קורה לאחר ההארה הגדולה שהיתה לנו?

בדרך כלל אנו רוצים להאמין שהארה זו היתה ממש חלק ממנו, המבחן לכך הוא כמה אנו מצליחים לחזור ולעורר אותה מחדש, גם לאחר הסתיימה. אנו מנסים,

יב. לכן הקרבן בשבועות הוא כבר קשור למאכל אדם, ולא סתם מאכל אדם עני כמו בפסח אלא מאכל אדם עשיר. שהרי שתי הלחם עשויים ממחץ ובספירת הביכורים יש דבש (ראה מנחות נח. הובא ברש"י על התורה ויקרא ב' יב. ויבואר א"ה באריכות יותר בחוברת 'מחמה גנוזה').

יג. אם מסתכלים על ספירת העומר מבחינה מתמטית, ניתן לראות תופעה מעניינת: כיוון שלא סופרים "אחת", "שתיים", "שלוש", אלא "יום אחד", "שני ימים", "שלושה ימים" זאת אומרת שביום הראשון עבר יום אחד, וביום השני סופרים שעבר שני ימים, וביום השלישי שעבר שלושה ימים וכן על זה הדרך. לכן אם נחשב כמה ימים סופרים בספירת העומר נחבר את הכל ביחד, אחת ועוד שתיים ועוד שלוש ועוד ארבע וכו' עד ארבעים ותשע, יוצא בסה"כ 1225. המספר הזה הוא מאוד מיוחד בהקשר שלנו. כי הוא אם מסתכלים על הנקודה האמצעית שבו היא 613. ולפני המספר 613 יש 612 ולאחריו ג"כ יש 612 (612=1225) ועוד ועוד אחד באמצע). כלומר יש כאן תרי"ג מצוות, וברי"ת מכאן וברי"ת מכאן, ההנאה היא משני הכיוונים. ה' נהנה מזה שגם אנחנו נהנים מזה שה' נהנה, ולכן הוא נתן לנו את תרי"ג המצוות. אנחנו מתקרבים לה' וה' מתקרב אלינו, ונקודת החיבור זה תרי"ג.

ובהתחלה נראה שאנו מצליחים להיזכר בה ולעורר אותה, אך ככל שעוברים הימים נראה שהיא הולכת ופוחתת עד שהזכרון שלה כבר לא מצליח לרגש אותנו.

כך הם ארבעים ותשעת ימי ספירת העומר - בפסח היתה הארה גדולה וככל שחולפים הימים אנו הולכים ומתרחקים ממנה, עד שלאחר חמישים יום היא נעלמת לגמרי.

הניסיון לעורר את עצמנו מחדש משול לאדם המנסה להרים את עצמו מהשערות... ה' האיר עלינו ובזכות זה יצאנו ממצרים, אך להוציא את עצמנו משם איננו יכולים, כי אנו שקועים שם לגמרי.

בתחילה, כאשר אנו מבינים שלבד לא נצליח, אנו מנסים לשכנע את עצמנו שאם נאמר שרק ה' יכול להרים אותנו ולא אנחנו, נצליח לבסוף להתרומם. אבל זה רק 'טריק' שלא עובד, משום שאנו עדיין מנסים לעשות זאת לבד, ורק אומרים לעצמנו שזה באמת ה'.

לכן קודם כל אנו צריכים להבין שכמה שנתאמץ, העליון ישאר עליון והתחתון ישאר תחתון", אנו נשאר למטה וה' יהיה למעלה. זוהי תשובתו של משה לשטן כאשר הוא שאל אותו היכן התורה "וכי מה אני שנתן לי הקב"ה תורה?!" זה לא שמה מתנער מקבלת התורה, באמת ה' נתן לו אותה, אבל הוא לא מוכן להחזיק טובה לעצמו ובעצם לומר עליה שהיא 'אצלו' ו'שלו' - וכפי שהוא עונה שם לקב"ה "רבנו של עולם, חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום, אני אחזיק טובה לעצמי?!" (ראה בכל זה שבת פט.).

משה יודע שהוא קיבל תורה, הוא מרגיש שה' נתן לו הארה גדולה, אבל יותר מכך הוא יודע שהיא עדיין 'נשארה למעלה', כמה שהוא ינסה להתאמץ ולחוות אותה, היא נשארת שייכת לה'.

בפסח באמת היתה הארה, ה' התגלה וזה סחף אותנו לגמרי עד שיצאנו ממקומנו ובאנו אליו, ומשום כך זו גם החוויה שלנו, אך אם נשאר רק בחוויה זו ספירת העומר תצטייר לנו כזכרון של העבר שהולך ופוחת עד שנגמר.

אך תשובתו של משה כבר שייכת לחג השבועות ומציירת ספירה שונה לגמרי. בשבועות קודם כל ה' למעלה, "על הר סיני", ואנו למטה, "בתחתית ההר". רק לאחר ההבנה הזו אפשר באמת לעלות - "עליונים ירדו למטה ותחתונים עלו למעלה".

יד. עפ"י שמו"ר יב ג.

כך בעבודת ה' - ככל שאנו מפנימים שלא נצליח 'להרים את עצמנו מהשערות', שההארה הגדולה שקיבלנו לא שייכת לנו באמת, כך נצליח להפנים שה' אכן רוצה לתת לנו אותה, ובעצם להפוך אותנו לחלק מהשעשוע שלו עם עצמו.

הסתכלות זו משנה לנו את ספירת העומר - ככל שאנו מתרחקים מהארת פסח ומתייאשים' מכך שהיא שייכת לנו באמת, כך מחלחלת בתוכנו ההבנה שאנו בעיקר מתקרבים לשבועות בו ה' מגלה לנו שאף-על-פי שאין ביכולתנו לעורר את ההארה בתוכנו, הוא רוצה ומאוד מעוניין לתת לנו אותה.

כך אנו עובדים יחד עם שתי סוגי הספירה - בפה אנו מתרחקים מהארת פסח ומתייאשים - יאוש טוב^ט - מההצלחה שלנו להיות מוארים לבד, ובלב אנו מתקרבים לשבועות ומפנימים שה' מאוד מעוניין לתת לנו את ההארה שלו ועוד יותר - אותו בעצמו!

שלושה סוגים של כוונות

אחרי כל המהלך שהסברנו אפשר להסתכל על כל יהודי שסופר ספירת העומר ולראות זאת^ט: יש אחד שבשעה שהוא סופר ספירת העומר הוא מתאמץ לקחת מספר ולהפוך אותו לאיזה 'עניין', התמצית של זה היא שהוא מרגיש תקוע, הוא מנסה ולא הולך; יש אחד שמסתכל על הספירה כהכנה למתן תורה, הוא מקווה שהקב"ה יינה ויתן תורה, ושהוא גם יצליח להבין את הגודל והמשמעות של התורה שה' נותן, הוא בעצם מנסה להנות מכך שהקב"ה מאוד רוצה להביא תורה, והוא משתוקק להכין איזה כלי לתפוס את הנתנה של ה'; ויש אחד שסופר כמה ימים עברו מהיום שאחרי ליל הסדר ומרגיש שיש בעיה להחזיק את האמונה והחיים ביחד.

^ט. ראה "שער היאוש" בספר "מבחר הפנינים" לר' שלמה אבן גבירול.
^ט. כפי שהוסבר באריכות בחוברת "הארי" החי', שכוונות הארי" הם מה שהוא ראה על כל יהודי, הארי" מאר כיצד הדברים נראים מהמבט של ה'.

צוללים למעמקים

שיעורים נוספים ומרתקים מאת הרב זמינים ב"קול הלשון"
חסידות | פרשת שבוע | כתבי הארי" | תורת הנפש | עבודת השם

חייגו והאזינו 073-371-8149

דבקות ואהבה (ג)

בפעמים הקודמות למדנו שבכל יהודי נמצאת במקום נסתר אהבת הצדיקים הגדולים שנקראת בתניא 'אהבת רעיא מהימנא', אהבה שבה האדם אוהב את ה' יותר מאשר את עצמו ורוצה לחיות כי ה' רוצה בכך ולא מצד הרצון הטבעי שלו. הדרך לזהות את המקום הזה בנפש היא התבוננות בכך שהאדם לא רוצה שהרצון שלו לחיות יהיה דחף עיוור שעלול לבוא על חשבון הזולת, אלא רוצה שהרצון שלו לחיות יהיה רצון טוב, רצון שה' רוצה בו.

בפעם הזו נלמד שכאשר האהבה הזו, המסותרת בכל נפש מישראל, יוצאת לגילוי, מתגלה אהבת האב לבן בנפש הבן. במשל - ההורים אוהבים את הילד מאוד, למעלה מטעם ודעת, וכאשר אהבת ההורים מתגלה בנפש הילד, גם הילד אוהב את ההורים למעלה מטעם ודעת. וכך גם בנמשל - אהבת ה' שמתגלה אצלנו היא בעצם גילוי של אהבת ה' אלינו.

◆ יציאת מצרים - שחרור האב והבן

להתבוננות באהבה המסותרת שיש בכל יהודי לה' אדמו"ר הזקן קורא יציאת הנפש האלקית ממאסר הגוף:

והנה בכל דור ודור וכל יום ויום חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים, והיא יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף משכא דחויא ליכלל ביחוד אור אין סוף ברוך הוא.^א

א. תניא פרק מז.

מצרים הוא מקום הנפש בהיותה בתחושה של מיצר, כלואה ואסורה במאסר הגוף, בעיסוק סביב עצמה, בחיפוש ענג ו"חיים" בענייני העולם הזה. יציאת הנפש היא השחרור והפניה של הנפש לחפש את ה' שהוא "חיי החיים".

לפי הדברים הללו מתבארת כאן עוד שאלה חשובה: הזוהר אומר שאהבת רעיא מהימנא היא כאהבת בן שמוכן לפדות את אביו מהשביה אפילו במחיר מסירות נפש - "דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה ורוחיה ונשמתיה כו', ומסר גרמיה למיתה עליהו למיפרק לון כו'", וכאשר אדמו"ר הזקן מביא את הזוהר הזה בתניא פרק מד, הוא מסביר שמי שנמצא בשביה ויוצא הוא הבן - "והנחת רוח הוא כמשל שמחת המלך מבנו שבא אליו בצאתו מבית האסורים". לכאורה אדמו"ר הזקן הפך את המשל: לפי הזוהר מי שיוצא מהמאסר הוא האב, ולפי ההסבר של אדמו"ר הזקן מי שיוצא מהמאסר הוא הבן שמתקבל בשמחה אצל אביו.

על מנת לענות, נשאל שאלה נוספת:

לכאורה על דברי הזוהר - שיהודי בעומק נפשו אוהב את ה' כמו בן שאוהב את אביו ואמו יותר מנפשו רוחו ונשמתו, ומוכן למסור את נפשו על מנת לפדות אותם מהשביה - יש קושיה מהגמרא בסנהדרין²:

הגמרא שם אומרת שאין חשש שאב יהרוג את בנו כאשר הוא בא לגנוב, ולכן אף על פי שהוא בא במחתרת לגנוב מהבן, אסור לבן להרוג אותו, כי ברור שהאב בא רק בשביל לגנוב ולא בשביל להרוג. לעומת זאת, אם בן בא במחתרת אצל אביו, יהיה מותר לאב להרוג את הבן, כי בן כן עלול להרוג את אביו בשביל לגנוב. כלומר אב מוכן לוותר על עצמו (ועל הרצון שלו לגנוב) בשביל לא לפגוע בבן, ואילו בן לא תמיד מוכן לוותר על עצמו בשביל לא לפגוע באב. אם כן, כאשר הזוהר ואדמו"ר הזקן מדברים על אהבת ה' שבה האדם אוהב את ה' יותר מאשר את עצמו, ורוצה לוותר על עצמו בשביל אהבת ה' - היה עליהם להביא דוגמה מאהבת האב לבן ולא מאהבת הבן לאב!

כמובן, אם הזוהר היה ממשיל את האהבה שלנו לה' לאהבת אב לבן - המשל היה קשה, שכן ה' הוא האב ואנחנו הבנים, כמו שכתוב "בנים אתם לה' אלקיכם". אלא כוונת הזוהר היא שלפעמים אהבת האב על הבן היא כל כך גדולה, עד שהיא מתגלה גם אצל הבן. הבן רואה שאביו מוותר על עצמו בשביל אהבת בנו, וזה מעורר את הבן להידמות לאב, ולוותר גם כן על עצמו בשביל אהבת האב.

2. עב. ב.

לפעמים האדם תופס את אהבת הוריו אליו כדבר טבעי ומובן מאליו. כיוון שהאדם אוהב את עצמו באופן טבעי, קשה לו לתפוס שההורים שלו יוצאים מעצמם ומוותרים על עצמם למענו. לכן הוא תופס את הדאגה של הוריו אליו כדבר טבעי, והוא לא מזהה עד כמה הוריו יוצאים מעצמם באהבה שלהם אליו. במצב הזה אהבת ההורים לבן מכוסה ולא גלויה. לפעמים ההורים רואים שגם אם הם יגלו יותר את אהבתם לבן, ויתנו לו יותר דברים וכדומה - עדיין הבן לא יצליח לזהות את האהבה שלהם אליו. ההורים רואים שאם הם יגלו את אהבתם לבן, זה רק יגרום לו לנצל את אהבתם לצרכיו, ולהיות יותר אנוכי, וזה גורם שהם לא יוכלו לגלות את האהבה שלהם אליו כמו שהם היו רוצים.

אבל לפעמים אהבת ההורים לבן מתגלה בלב של הבן, והבן שם לב עד כמה ההורים שלו אוהבים אותו ומתמסרים אליו, וזה מעורר אותו לוותר על עצמו גם כן למענם. כאשר הבן מוסר את עצמו בשביל אהבת אביו, מתגלה אהבת האב לבן בתוך הבן, והבן מוכן למסור את עצמו על האב, כמו שהאב מוותר על עצמו בשביל הבן. כאשר זה המצב, האב יכול לגלות יותר ויותר את אהבתו לבן, בלי לחשוש שהאהבה שלו לבן תגרום לבן להיות אנוכי יותר.

כאשר אהבת האב מתגלה אצל הבן, אהבת האב לבן יוצאת מהשבי. עד עכשיו אהבת האב לבן היתה מכוסה אצל הבן, והאב לא היה יכול לגלות את אהבתו לבן כמו שהוא היה רוצה, כי הבן עלול להבין אותה לא נכון. אבל כעת האהבה הזו יוצאת לחופשי ומתגלה אצל הבן, והאב יכול לגלות את אהבתו לבן יותר ויותר.^ג

אבל לא רק אהבת האב לבן יצאה לחופשי, אלא גם הבן עצמו יצא לחופשי. עד עכשיו הבן היה כולו בתוך האנוכיות שלו, ולא שם לב לאהבת ההורים אליו. אבל כעת הבן משוחרר מהאנוכיות של עצמו, ויכול לאהוב את הוריו באמת, ולא לאהוב רק את עצמו.

לכן כאשר הזוהר אומר שהאב יצא מן השביה, מסביר אדמו"ר הזקן שהכוונה היא שבעצם הבן יצא מהמצרים של אהבת עצמו.

כך זה גם בנמשל:

ג. אהבת האב לבן היא משל לאהבת 'רעיא מהימנא'. שהיא עבודת 'עובדי ה' בנשמתם' בלשון אדמו"ר האמצעי. בקשר בין הורים וילדים הילד נולד מתוך אהבת הוריו אליו, והוא לא מייצר את האהבה הזו ואת הקשר הזה. כך בעבודת 'עובדי ה' בנשמתם' האדם מגלה את הקשר הטבעי של הנשמה לה', ולא יוצר את הקשר הזה, וכפי שכתוב כאן שהבן מגלה את אהבת האב אליו בתוכו. וראה 'נהלך ברגשי' עמוד 301 הערה 107.

ה' מוותר, כביכול, ומניח את כל העולמות, עליונים ותחתונים, ומייחד שכינתו על עמו ישראל בכלל, ועל כל יהודי בפני עצמו בפרט, וזה מעורר את האדם לאהוב את ה' עד כדי מסירות נפש^ד.

הסיבה שבשלה 'אהבת רעיא מהימנא' נתפסת כדבר רחוק מהנפש היא, שבדרך כלל אנחנו לא שמים לב שה' מוותר על עצמו, כביכול, בשבילנו, ומה שה' בורא אותנו ומחיה אותנו לא נתפס אצלנו כוויתור וכהתמסרות, אלא כמציאות מובנת מאליה. במצב כזה אהבת ה' אלינו נמצאת בשביה. ה' לא יכול, כביכול, לגלות את אהבתו אלינו ולהיטיב איתנו ולהשפיע לנו כפי שהוא היה רוצה, כיוון שזה לא עוזר לנו לזהות את האהבה שלו אלינו, וממילא האהבה שלו אלינו לא מוציאה אותנו מהאנוכיות שלנו.

אמנם, כאשר היהודי מעורר מחשבתו ומוחו, וחושב ומדבר על כך שה' לא זקוק לשום דבר אחר, והוא בורא אותנו לטובתנו ("בשביל אהבת האדם התחתון" בלשון אדמו"ר הזקן) - אהבת ה' אלינו מתגלה אצלנו, ומעוררת אותנו לעבוד אותו 'לצורך גבוה' ולא לצורך עצמנו. במצב כזה ה' יכול לגלות את אהבתו אלינו יותר ויותר, בלי לחשוש שאנחנו ננצל את האהבה שלו לצורך האנוכיות של עצמנו.

כך ה' יוצא, כביכול, מהשביה, ויכול לגלות את אהבתו אלינו, וגם אנחנו יוצאים מהשביה, ולא עסוקים רק ברצונות האנוכיים של עצמנו.

לפי זה, כאשר הזוהר אומר שהאב יצא מן השביה הוא מתכוון ליציאה מהעלם לגילוי, וכאשר אדמו"ר הזקן אומר שהבן יצא מן השביה הוא מתכוון ליציאה ממצב לא מתוקן למצב מתוקן.

◆ איזהו חסיד - המתחסד עם קונו

עולה מהדברים שהרצון של האדם לחיות מצד עצמו הוא רצון עיוור. האדם מרגיש שהוא רוצה לחיות, אבל הוא חש שהוא רוצה זאת בעל כרחו, והוא לא בוחר לרצות לחיות. לעומת זאת, אצל ה' הכל מבחירה, וכאשר הוא רוצה משהו, הוא רוצה אותו לכתחילה. כאשר האדם מתבונן בכך שהרצון של ה' הוא רצון בחירי, כלומר ה' באמת רוצה, והרצון שלו הוא לא רצון עיוור כמו אצל האדם - האדם מחפש להיות קשור לרצון של ה', ולא לרצון שלו. הרצון של האדם להיות קשור לרצון של ה' ולא לרצון שלו הוא הארה מאהבת רעיא מהימנא^ה.

ד. כפי שכתוב בתניא פרקים מו-מט.

ה. תניא פרק מט.

גם בחיי היום יום הרגילים הרבה פעמים האדם מרגיש שהוא לא רוצה לחיות בשביל עצמו, אלא בשביל אחרים. לכל אחד יש הורים ובן זוג וילדים וחברים וכו', והוא מרגיש שאם הוא היה חי בשביל עצמו זה לא היה כל כך שווה לו, והוא רוצה ומחפש לחיות בשביל אחרים. לפעמים זה אף יותר בולט, כאשר אדם חולה במחלה סופנית לא עלינו וכדומה, והוא מרגיש שמצד עצמו הוא לא היה עושה כל כך מאמצים להמשיך לחיות, אבל כיוון שיש סביבו אנשים שחשוב להם שהוא יחיה - לכן הוא כן מתאמץ להמשיך לחיות.

כלומר במידה רבה האדם מחפש שלא לחיות רק בגלל הרצון העיוור שלו לחיות. כאשר האדם מתבונן בכך, הוא מבין שכיוון שה' רוצה שהוא יחיה, הוא שמח יותר לחיות, שכן אז הוא לא חי בגלל הרצון שלו, אלא בגלל הרצון של ה'. מעשי המצוות עוזרים ומאפשרים לאדם להוציא לפועל את הרצון שלו ואת השמחה שלו לחיות בגלל שזה מה שה' רוצה. כאשר האדם מקיים מצוות מתוך התבוננות כזו, הוא "מתחסד עם קונו".

מעשי המצוות עוזרים ומאפשרים לנו שלא נהיה נתונים רק ברצון שלנו, אפילו אם זהו רצון להידבק בה', אלא שבעיקר נהיה נתונים ברצון של ה' לגלות את עצמו בעולם, במציאות. בצורה כזו היהודי

עובד את ה' בבחינת 'ועשה טוב', בקיום התורה ומצותיה, לצורך גבוה ומעלה מעלה עד רום המעלות, ולא כדי לדבקה בו יתברך בלבד, לרוות צמאון נפשם הצמאה לה', כמו שכתוב "הוי כל צמא לכו למים" וכמו שכתוב במקום אחר. אלא כדפירשו בתיקונים, איזהו חסיד - המתחסד עם קונו, עם קן דלילה, לייחדא קודשא בריך הוא ושכינתיה בתחתונים!..

אמנם אהבה כזו לה', אהבה שבה האדם מחפש לחיות לא בגלל שהוא רוצה אלא כדי "להתחסד עם קונו", היא האהבה של משה רבינו, ש"מי הוא זה ואיזהו אשר י. תניא סוף פרק י. והוא לעיל בתחילת הפרק.

הספר שיעשה לך סדר בעבודת ה'

החומר במדור זה לקוח מתוך הספר 'נהלך ברגשי'.
500 עמודים על אהבת ה' ויראתו, ועל הדרך הנכונה
להתפעלות והתרגשות בעבודת ה'

או באתר ישיבת
עוד יוסף חי

לרכישה: 058-770-1560

ערב לבו לגשת להשיג אפילו חלק אחד מני אלף ממדרגת אהבת רעיא מהימנא...".
כלומר מרוב שמשה רבינו אוהב את ה', הוא רואה את כל החיים שלו לפי איך שה'
רוצה אותה, ולא לפי איך שהוא רוצה את עצמו. משה רבינו לא חי את החיים כחיים
שלו, אלא הוא מתייחס לחיים שלו, לפי איך שה' כותב אותם בתורה. הרי "משה כתב
ספרו"^ז, ואם כן הוא רואה את כל החיים שלו, מאז שהוא נולד ועד שהוא הסתלק מן
העולם הזה, כסיפור שה' מספר בתורה, ולא כחיים נפרדים.

כמובן, משה רבינו הוא 'אבי הנביאים', ו"לא קם נביא עוד כמשה, אשר ידעו ה'
פנים אל פנים"^ח, ולנו, שאנחנו מאוד עסוקים בעצמנו ודואגים לעצמנו, קשה להשיג
אפילו חלק קטן מהאהבה הזו של משה רבינו. אבל אף על פי כן משה רבינו הוא אחד
משבעת הרועים, והוא מנחיל את הדעת שלו ואת האמונה שלו ואת אהבת ה' שלו
לכל עם ישראל, וכפי שכתוב בתניא:

מכל מקום הרי אפס קצהו ושמץ מנהו מרב טובו ואורו מאיר לכללות ישראל
בכל דור ודור, כמו שכתוב בתיקונים דאפתשטותיה בכל דרא ודרא לאנהרא
לון וכו"^ט.

ההארה של משה רבינו בכל דור ודור ואצל כל אחד ואחד מישראל, באה לידי ביטוי
כאשר יהודי מקיים מצווה בשביל לעשות נחת רוח לבורא, כמו שכתוב שם בתניא:

שתועלת יציאתה אל הגילוי כדי להביאה לידי מעשה, שהוא עסק התורה
והמצות שלומד ומקיים על ידי זה, כדי לעשות נחת רוח לפניו יתברך כבן
העובד את אביו.

כאשר יהודי מקיים מצווה כדי לעשות נחת רוח לבורא, הוא גם כן מרגיש קצת
שהוא סיפור של ה', שכן הוא נראה כמו שה' רוצה אותו. ה' רוצה שהוא יחיה וייראה
בצורה מסויימת, וכך הוא אכן נראה. בכך היהודי נעשה מעין סיפור של ה', כמו משה
רבינו, שהחיים שלו הם סיפור שה' כותב בתורה.

ז. תניא פרק מד, והובא לעיל בתחילת הפרק.

ח. בבא בתרא טו, א.

ט. דברים לד, י.

י. פרק מד שם.

מה יש לי להת?

הרב הקדוש מקוצק ז"ל אמר פעם לגיסו ותלמידו בעל חידושי הרי"מ ז"ל שיש לו שאלה על הקידושין שלו: הרבנית בוודאי קיבלה את הקידושין על מנת שהוא רבי, והוא יודע בעצמו שבאמת איננו רבי, ואם כן הלוא הקידושין הם קידושי טעות.

השיב לו בעל החידושי הרי"מ: באמת אין לרבנית נפקא מינה עם בעלה הוא רבי בעצם או לא, רק שיש לה הנאה מזה שה"עולם" מחזיקים את בעלה לרבי, ובוזה אין שום טעות: ה"עולם" הרי יקראו אותו תמיד "הרבי מקוצק".

(סיפורי חסידים, סיפור 88)

לפני שננסה להבין את תשובתו המפתיעה של החידושי הרי"מ, נחשוב בעצמנו - מה היינו עונים לרבי מקוצק על הספק שלו?

ודאי היינו מבטלים את הספק מכל וכל, וסוברים שענוותנותו, מחמתה הוא מסתכל על עצמו כמי שאינו רבי, לא רק שלא פוסלת את הקידושין, אלא להיפך - מחזקת את תפיסת הרבנית שמדובר על רבי גדול וצדיק.

כעת, נחזור אל תשובתו המפתיעה של החידושי הרי"מ לרבי מקוצק: אין לרבי מה לחשוש כלל, לרבנית לא באמת אכפת אם הוא רבי אמיתי, אלא רק מה יאמרו העולם.

במקום לסתור את דבריו של הרבי, החידושי הרי"מ מחזק אותם - באמת אינך רבי, אבל זה כלל לא משנה. אך האם באמת זה לא משנה? האם לרבנית לא אכפת מצדיקותו של בעלה? ואם אכפת לה, האין בדבריו של החידושי הרי"מ חיזוק לשאלת הרבי מקוצק? מדוע נחה דעתו של הרבי?

כדי להבין את השיח בין שני צדיקים אלו, ניזכר בדברי אדמו"ר הזקן בתניא. בפרק ל מסביר אדמו"ר הזקן באריכות את מאמר חז"ל: 'הוי שפל רוח בפני כל אדם', שעל כל אדם להרגיש שהוא הכי גרוע, יותר מכל מי שסביבו.

על דברים אלו עולה קושיא פשוטה: אם גם החבר שלי צריך לחשוב שהוא יותר גרוע ממני, מה ההגיון בכך שאני אחשוב כך על עצמי? כיצד נחשוב כך שנינו ביחד, בלי לשקר על עצמנו?

בצורה פשוטה נאמר - כאשר אני מסתכל על עצמי ועל הזולת, אני רואה את עצמי בתור המרכז ואת הזולת כתפאורה. למשל, ביחסי רב ותלמיד: אם אני הרב - אני תמיד יהיה המרכז, והתלמיד, שבא עד אלי כדי לשמוע את דברי, הוא פה רק כדי לפאר אותי. ואם אני התלמיד - אני וההבנה שלי היא המרכז, והרב, שחשוב לו שאני אשמע את דברי חכמתו - רק מגדילים את הפאר שלי.

על כך מסביר אדמו"ר הזקן: הוי שפל רוח בפני כל אדם. תמיד תראה את עצמך כזקוק, כנצרך לזולת. תפנה את עצמך מהמרכז, ותשים לב שאתה צריך את האחר. כך תהיה אתה שפל בפניו, נצרך אליו.^א

קעת נחזור לסיפור: גם הרבי מקוצק מכיר את המאמר 'הוי שפל רוח בפני כל אדם', וגם הוא שייך לתורת החסידות שביטא אדמו"ר הזקן בביאורו על המאמר - ולכן גם הוא מרגיש שהוא לא באמת רבי.

החידושי הרי"מ לא יכול לומר לרבי מקוצק שהוא טועה, שהרי גם הוא מאמין באותה תורה ובאותה שיטה, ולכן התשובה שלו כזאת: אמנם, כמו כל יהודי אחר, גם אתה זקוק, גם אתה שפל, אבל זה לא אומר שקידושיך הם טעות. מדוע? בגלל שכך מסתכלים עליך החסידים.

מה הכוונה? החסידים, ובכללם הרבנית, נתלים ברבי, ומבטאים בכך את השפלות שלהם בפניו, ואת הצורך שלהם בדמות שתחזק להם את האמונה ואת העבודה. אך כשהרבי מסתכל על עצמו הוא מרגיש שהוא תלוי על בלי-מה, שאין לו משהו שיחזיק

א. ראה הרחבה גדולה על כך. בעיקר בהקשר של בני זוג. בספר 'מקדש עמו ישראל' בכל הפרק הראשון.

אותו. הוא לא מחובר לרבי אחר, והוא לא מרגיש שיש מה שמחזיק אותו - והוא תלוי רק בה' יתברך. אם הרבי יחשוב שהוא באמת חזק ומסוגל, שאפשר באמת להשען עליו וליהנות מתורתו - הוא איננו רבי. רבי אמיתי מכיר את מאמר חז"ל, וגם הוא שפל רוח ומרגיש שאין לו יכולת להשען על עצמו, ודווקא משום כך - נשענים עליו החסידים.²

לכן התשובה מספקת את הרבי. הוא לא סובר שאת הרבנית מעניין רק איך הרבי נראה בעיני העולם, אלא שהרבנית כמו החסידים נתלית ברבי, ומרגישה שהיא יכולה להשען עליו, על תורתו ועל אמונתו. אך הרבי עצמו - יכול להשאר תלוי על בלימה.

העיקרון שעולה מהסיפור חשוב בעיקר לכל יועץ. כאשר אדם רוצה לתת עצה לזולת, עליו לשים לב: אם אתה חושב שיש לך עצה לתת, שתפסת משהו אצלך ביד - העצה שלך ודאי לא טובה, כי היא מבטאת את עצמך ולא את ה'. ואם אתה חושב שאין לך מה לתת - אז כמובן שאין לך מה לתת.

על היועץ לשים לב, שמצד עצמו הוא לא יכול לתת עצה אמיתית. ורק מחמת זה שהמתייעץ נשען עליו, ומרגיש שהוא יכול לקבל ממה שיש - הוא יכול גם לתת לו עצה.

---

2. ראה אריכות על כך במאמר "היחס בין בטחון ויראה" בגליון 79.

מעמיקים יחד

יש לכם שאלה על הכתוב במאמר? רוצים לשתף בחידוש הקשור אליו?
פורום "מעמיקים" לעובדי השם - המקום להרחיב ולדון בשיעורי הרב

להצטרפות שלחו מייל ל shiurimshapira@gmail.com

תפלה בציבור מול כוונה

שאלה: מה היחס בין תפילת היחיד לבין תפילת הציבור, כמה היחיד צריך לכופף את עצמו ואת כוונתו כדי להתפלל עם הציבור?

תשובה: בחב"ד תפילה בכוונה היא לאין ערוך מתפילה בציבור. עניינה של התפילה היא הכוונה, זה העיקר. תפילה בציבור זה הידור גדול ומוסיף, ובעיקר - הקב"ה יותר נוכח בציבור, ולא רק שהוא יותר נוכח אלא שהוא גם יותר מקשיב. אבל מצד עצם התפילה, ועניינה של התפילה - שהיא ההתקשרות לה' בפניה שלנו מלמטה למעלה - עיקר עניינה הוא הכוונה, ולכן זה הדבר העיקרי בתפילה.

זה מצד איך שמסתכלים בחב"ד על הסוגיא הזו באופן כללי.

אבל גם בחב"ד - רצו שהתפילה של היחיד תהיה המשך של התפילה של הציבור, ולכן רוצים שאדם יהיה במקום שהציבור מתפללים, וישמע את כל מה שאומרים בציבור, ומתוך זה - יגיע לתפילה שלו. לא ביטלו לגמרי את תפילת הציבור, אלא רצו שמתוך זה יגיע לתפילת היחיד שלו. כך הוא גם זוכה לומר את הדברים שבקדושה, שהם עיקר התוספת שיש בפועל בתפילת הציבור על תפילת היחיד.

אמנם מה שתפילת הציבור נשמעת יותר, זה לא רק מצד זה שהקב"ה מסתכל עליהם יותר, אלא גם מצד זה שהרבים בעצמם מוסיפים הרבה אחד לשני. כשאדם

מתפלל בינו לבין עצמו - יכולים להיות לו הרבה יותר בלבולים, יש לו יותר תחושה שכל מה שהוא עושה זה דמיונות, שהוא משחק בינו לבין עצמו. והרבה פעמים הוא נמרח עם כל מיני עניינים. לכן מעלת התפילה בציבור היא לא רק מה שהזכרנו קודם, אלא שיש בה גם מעלה מצד האדם, שכשרבים עוסקים בדבר מצוה - אז היחיד שנמנה יחד עם אחרים זה דבר גדול. כשאנשים מתפללים ביחד - זה מוסיף ונותן הרבה הרבה כח. הרבה פעמים דוקא כשמתפללים בציבור - התפילה היא יותר בכוונה מאשר תפילת היחיד.

על גבי זה - יש את המקום של הישיבה, שהישיבה זה מקום שבו אנשים צריכים ללכת לפי ההוראות והסדר, כדי שלכל אחד יהיה את המקום שיתמוך אותו בעבודת ה'. הישיבה היא לא בשביל אדם אחד, אלא בשביל הרבה אנשים, וכאשר צריך לעזור לכולם - צריך להתחשב בעזרה לכולם, וצריך לחשוב איך עוזרים לכמה שיותר אנשים. ואז יוצא שהתפילה בציבור היא חלק מהסדר של הישיבה, ולא טוב לבלבל את הסדר הזה.

ללמוד, להעמיק!

קונטרסים וספרים מאת הרב יצחק שפירא שליט"א

בנושאי עבודת ה', עבודת התפילה, שלום בית
והעמקה במאמרי חסידות

₪ 15

מבוא השער

₪ 60

נהלך ברגש

₪ 60

זה השער

₪ 40

נשיאת הפכים

₪ 40

מקדש עמו ישראל

₪ 20

השמחה במעונו

₪ 15

המשפחה המחנכת

₪ 20

כיבוד הורים

₪ 30

תשובה בשמחה

להזמנות התקשרו עכשיו 02-997-4666

או כנסו לחנות האתר בכתובת www.odyosefchai.co.il